

ПРОТИДІЯ ДЕСТРУКТИВНИМ ІНФОРМАЦІЙНИМ ВПЛИВАМ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВИ

Онофрійчук Андрій Петрович

*кандидат економічних наук, докторант,
Університет економіки та права «КРОК»*

В умовах війни Україна стикнулася із необхідністю посилення національної стійкості у воєнно-економічній сфері (далі-воєнно-економічна стійкість), що обумовило доцільність виокремлення цієї сфери в якості підсистеми національної системи стійкості. Під воєнно-економічною стійкістю держави у дослідженні розуміється спроможність держави ефективно протистояти загрозам в воєнно-економічній сфері, адаптуватися до змін безпекового середовища, підтримувати стале функціонування, швидко відновлюватися до бажаної рівноваги після кризових ситуацій на основі узгодження воєнно-економічних потреб та воєнно-економічного потенціалу держави, насамперед, за рахунок:

1) збалансування обсягів оборонних видатків з можливостями національної економіки та використання додаткових ресурсів, отриманих від іноземних держав;

2) розвитку оборонно-промислового комплексу (ОПК);

3) розвитку військово-технічного співробітництва України з іноземними державами та міжнародними організаціями (ВТС);

4) оптимізації сектору забезпечення економіки ЗСУ (військова логістика) в умовах впливу внутрішніх і зовнішніх загроз мирного часу та гарантування стійкого функціонування воєнної економіки в період збройного протистояння.

Серед інструментів забезпечення воєнно-економічної стійкості держави слід відмітити протидію деструктивним інформаційним впливам (інформаційним компаніям, інформаційно-психологічним операціям або акціям з боку країни-агресора/конкурента).

Розглянемо далі приклад застосування російської дезінформаційної кампанії під назвою «Чорний ринок зброї» щодо дискредитації України як отримувача військової допомоги від міжнародних партнерів.

Головною метою цієї дезінформаційної кампанії було закріплення серед світової аудиторії сталого нарративу, що «Україна торгує наданою зброєю» і є «основним фактором дестабілізації у всіх гарячих точках світу» [1].

Заглиблюючись в аналіз кампанії, насамперед, необхідно відтворити хронологію подій і встановити ключові тези, які використовувалися для проведення комунікації. Слід виділити 3 основних етапи кампанії:

0 етап 24.02.2022-02.06.2022 рр. – прогрів нарративу, під час якого росіяни виявляли вразливості у всіх країнах на початковому етапі постачання Україні важкої зброї;

1 етап 02.06.2022-22.07.2022 рр. – підготовка до початку кампанії, в рамках якої був створений основний фейк від RT. Разом з заявою Шойгу, це надало основний поштовх для створення активних обговорень у західному інфопросторі, що, в свою чергу, стало катализатором для подальшого розвитку кампанії;

2 етап 22.07.2022-сьогодні – перетворення нарративу «Україна-чорний ринок зброї» в сталий нарратив [1]. Наповнення кожного з етапів передбачає здійснення ретельного аналізу інформаційних повідомлень з потоку дезінформації (більше ніж 10 тис. інформаційних повідомлень в різних інформаційних джерелах за період з початку повномасштабного вторгнення) та визначення ключових повідомлень/подій, що характеризують кампанію (рис. 1).

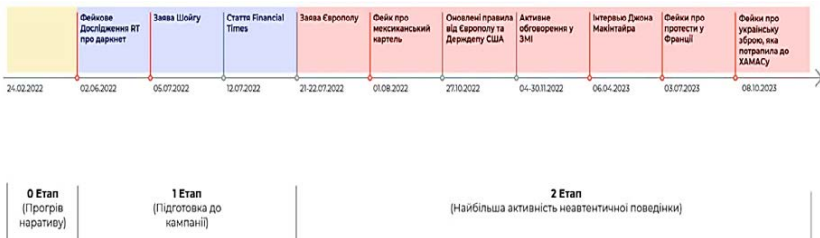

Рис. 1. Схема проведення рф дезінформаційної кампанії «Україна-чорний ринок зброї»

Джерело: [1]

Наслідки зазначеного впливу зачіпають всі складові воєнно-економічної стійкості України, передусім, сфери військово-технічного співробітництва та логістичного забезпечення збройних сил. Короткострокові наслідки стосуються, перш за все, посилення ризиків зменшення/уповільнення постачання зброї та комплектуючих від країн-партнерів, що ставить під загрозу задоволення воєнно-економічних потреб країни, що захищається під час військової агресії. Середньо-та довгострокові наслідки мають створюють ризик ймовірного погіршення інвестиційного клімату та порушення налагоджених зв'язків з країнами-партнерами щодо створення спільних підприємств оборонної промисловості, участі міжнародних інвестиційних фондів у фінансуванні оборонних проєктів тощо.

Для протидії дезінформації та інформаційним операціям, насамперед держави-агресора, спрямованим, серед іншого, на уповільнення /припинення економічної та військової допомоги Україні з боку країн-партнерів та пропаганду війни, необхідно:

- проведення систематичного узагальнюючого моніторингу вітчизняного та іноземного інформаційного простору (окремі країни) на предмет виявлення дезінформації, що містить загрози для національної безпеки України;

- забезпечення співпраці із закордонними партнерами у сфері протидії дезінформації;

- підготовка та поширення інформаційних матеріалів щодо розвінчування наративів та міфів, створених державою-агресором;

- підготовка та проведення складовими сил оборони інформаційно-психологічних операцій та інших заходів, спрямованих на запобігання, стримування та відсіч збройної агресії Російської Федерації проти України.

Список використаних джерел:

1. Аналітичний звіт на тему «Чорний ринок зброї». РНБОУ. Центр протидії дезінформації. URL: <https://cpd.gov.ua/reports/analitychnyj-zvit-na-temu-chornyj-rynok-zbroji/ю>

2. План заходів з реалізації Стратегії інформаційної безпеки на період до 2025 року. Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2023 р. N 272-р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KR230272?an=11>